

ΧΡΟΝΙΚΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ

ANNALES D'ESTHÉTIQUE
ANNALS FOR AESTHETICS

ΤΟΜΟΣ 41A/2001-2002
VOLUME 41A/2001-2002

‘Η αἰσθητική στήν ἀρχή τῆς τρίτης χιλιετίας
Aesthetics on the threshold of the third millennium
L'esthétique au seuil du troisième millénaire

MED 1
GRE
20571/1

ΧΡΟΝΙΚΑ ΑΙΓΑΙΟΝ ΗΜΕΡΗΣ

ANNALES D'ESTHÉTIQUE
ANNALES FOR AESTHETICS

Εποικοδομητική περιοδικότητα για την αισθητική τέχνης

Periodical for the development of aesthetic arts

Journal de développement des arts esthétiques

20571/1

ΧΡΟΝΙΚΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ

ANNALES D'ESTHÉTIQUE
ANNALS FOR AESTHETICS

ΤΟΜΟΣ 41A/2001-2002
VOLUME 41A/2001-2002

Η ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΧΙΛΙΕΤΙΑΣ
AESTHETICS ON THE THRESHOLD OF THE THIRD MILLENIUM
L'ESTHÉTIQUE AU SEUIL DU TROISIÈME MILLÉNAIRE

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΙ ΕΦΗΣ ΜΙΧΕΛΗ
ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ

PUBLISHED BY THE PANAYOTIS & EFFIE MICHELIS FOUNDATION
IN COLLABORATION WITH THE HELLENIC SOCIETY FOR AESTHETICS

ΙΔΡΥΜΑ ΜΙΧΕΛΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΧΡΟΝΙΚΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ (1962-1969): Π. Α. ΜΙΧΕΛΗΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Γ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ, Τ. ΒΑΛΑΛΑ, Δ. ΖΗΒΑΣ,
Λ. ΜΠΕΝΑΚΗΣ, Μ. ΠΑΤΤΙΧΗ, Α. ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΚΗ

ANNALES D'ESTHÉTIQUE / ANNALS FOR AESTHETICS

FONDATEUR ET DIRECTEUR / FOUNDER AND DIRECTOR (1962-1969): P. A. MICHELIS

COMITÉ D'ÉDITION / EDITORIAL COMMITTEE:

G. ANAGNOSTOPOULOS, G. APOSTOLOPOULOU, T. VALALA, D. ZIVAS,
L. BENAKIS, M. PATTICHI, A. PERISTERAKI

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΙ ΕΦΗΣ ΜΙΧΕΛΗ,
ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ 79, 115 21 ΑΘΗΝΑ. e-mail: michfrndt@otenet.gr

CORRESPONDANCE: FONDATION PANAYOTIS ET EFFIE MICHELIS,
79, VAS. SOFIAS, GR - 115 21 ATHÈNES. e-mail: michfrndt@otenet.gr

CORRESPONDENCE: PANAYOTIS AND EFFIE MICHELIS FOUNDATION,
79, VAS. SOFIAS, GR - 115 21 ATHENS. e-mail: michfrndt@otenet.gr

Έκτύπωση / Printer / Imprimeur: «ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΕΡΠΙΝΙΑ», Άθήνα / "Perpinia Publications"

Έπιμέλεια / Editor / Editrice: SANDY TIPPETT

Διορθώσεις / Proof-reading / Corrections: SANDY TIPPETT, ΜΥΡΤΩ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ,
ΜΑΡΙΑ ΝΟΥΣΗ

Γραμματειακή υποστήριξη / Secretarial support / Secrétaire de rédaction: ΜΕΛΙΝΑ ΛΑΪΝΑ

Γιά τό περιεχόμενο και τή γλωσσική μορφή τῶν δημοσιευμένων ἀρθρων τήν εύθυνη
ἔχουν οι συγγραφεῖς. – Les auteurs assument la responsabilité entière du contenu ainsi
que de l'expression des articles publiés dans ce volume. – The authors undertake full
responsibility for the content and wording of the articles published herein.

ISSN 1105 - 0462

© 2002, ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΙ ΕΦΗΣ ΜΙΧΕΛΗ / PANAYOTIS AND EFFIE MICHELIS FNDT
Άθήνα / Printed in Athens, Greece

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

1ο Μεσογειακό Συνέδριο Αισθητικής

«Η Αισθητική στήν Άρχη τῆς Τρίτης Χιλιετίας»
Αθήνα, 6-8 Νοεμβρίου 2000

Όργανωτές: "Ιδρυμα Παναγιώτη και "Εφης Μιχελή
Ελληνική Έταιρεία Αισθητικής

Χορηγός: "Ιδρυμα Παναγιώτη και "Εφης Μιχελή

PROCEEDINGS

1st Mediterranean Congress of Aesthetics

«Aesthetics on the Threshold of the Third Millennium»
Athens, 6-8 November 2000

Organizers: Panayotis and Effie Michelis Foundation
Hellenic Society for Aesthetics

Sponsor: Panayotis and Effie Michelis Foundation

ACTES

1er Congrès Méditerranéen d'Esthétique

« L'Esthétique au seuil du troisième millénaire »
Athènes, 6-8 novembre 2000

Organisateurs: Fondation Panayotis et Effie Michelis
Société Hellénique d'Esthétique

Financé par la: Fondation Panayotis et Effie Michelis

ΙΔΡΥΜΑ ΜΙΧΕΛΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

1ο Μεσογειακό Συνέδριο Αἰσθητικῆς

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Διονύσης Ά. Ζήβας, Γιώργος Λ. Άναγνωστόπουλος, Άγνη Περιστεράκη,
Τερέζα Άλεξανδρη, Αργίνη Τσάκωνα

ORGANIZING COMMITTEE – COMITÉ D'ORGANISATION

Dionysis A. Zivas, George L. Anagnostopoulos, Agni Peristeraki,
Teresa Alexandri, Argini Tsacona

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Διονύσης Ά. Ζήβας, Γιώργος Λ. Άναγνωστόπουλος, Τερέζα Πεντζοπούλου-Βαλαλᾶ, Γεωργία Άποστολοπούλου, Έμμανουήλ Μαυρομμάτης, Πόπη Ζώρα, Άγνη Περιστεράκη, Λίνος Μπενάκης

ACADEMIC COMMITTEE – COMITÉ SCIENTIFIQUE

Dionysis A. Zivas, George L. Anagnostopoulos, Thérèse Pentzopoulou-Valalas, Georgia Apostolopoulou, Emmanuel Mavrommatis, Popi Zora, Agni Peristeraki, Linos Benakis

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Ίδρυματος Μιχελή & Έλληνικής Έταιρείας Αἰσθητικῆς
Μυρτώ Άντωνοπούλου, Άργυρώ Καραμήτσου, Μελίνα Λαϊνά,
Κατερίνα Μπάσμπα, Sandy Tippett

SECRETARIAT

Michelis Foundation & Hellenic Society for Aesthetics
Myrto Antonopoulou, Caterina Basba, Argyro Karamitsou,
Melina Laina, Sandy Tippett

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ – CONGRESS SECRÉTARIAT

Triaena Tours & Congress S.A.

ΤΟΠΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Βασ. Σοφίας & Κόκκαλη, 115 21 Αθήνα

VENUE FOR THE CONGRESS – LIEU DU CONGRÈS

MEGARON, THE ATHENS CONCERT HALL

MEGARON, LE PALAIS DE LA MUSIQUE D'ATHÈNES

Vassilissis Sofias & Kokkali, 115 21 Athens

ΓΛΩΣΣΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Έλληνικά, Αγγλικά, Γαλλικά

LANGUAGES – LANGUES

Greek, English, French / grec, anglais, français

1ο Μεσογειακό Συνέδριο Αἰσθητικῆς
1st Mediterranean Congress of Aesthetics
1er Congrès Méditerranéen d'Esthétique

‘Η Αἰσθητική στήν άρχή τῆς τρίτης χιλιετίας
Aesthetics on the Threshold of the Third Millennium
L'Esthétique au seuil du troisième millénaire

- Αἰσθητική καὶ Φιλοσοφία τῆς Τέχνης
Aesthetics and Philosophy of Art
Esthétique et Philosophie de l'Art
- Παράδοση καὶ Ἀνανέωση
Tradition and Renewal
Tradition et Innovation
- Αἰσθητική, Τέχνη καὶ Πολιτισμός
Aesthetics, Art and Culture
Esthétique, Art et Culture
- Νέες Μορφές Τέχνης
New Forms of Art
Nouvelles Formes d'Art
- Προκλήσεις καὶ Προοπτικές
Challenges and Prospects
Défis et Perspectives
- Περιβάλλον καὶ Αἰσθητική
Environment and Aesthetics
Environnement et Esthétique

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ / CONTENTS / TABLE DES MATIÈRES

Εἰσαγωγική όμιλία/opening speech/discours d'ouverture

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΖΗΒΑΣ / DIONYSIS ZIVAS xv

Άνακοινώσεις/papers/articles

DIONYYSIS ZIVAS, <i>Why a Mediterranean Congress on Aesthetics?</i>	1
ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΖΗΒΑΣ, <i>Γιατί ένα μεσογειακό συνέδριο αισθητικής;</i>	15
ALEŠ ERJAVEC, <i>Aesthetics: Philosophy of Art or Philosophy of Culture?</i>	15
MARYVONNE SAISON, <i>Du pareil au même: propos sur l'invariant et les variations</i>	23
EVANGHÉLOS MOUTSOPoulos, <i>Gracieux et élégant : répulsion ou attirance?</i>	31
ΤΕΡΕΖΑ ΠΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ-ΒΑΛΑΛΑ, <i>'Η Τέχνη θά θυσιασθεῖ;</i>	35
THÉRÈSE PENTZOPPOULOU-VALALAS, <i>L'art sera-t-il sacrifié ?</i> [cf. résumé p. 367]	43
Miško ŠUVAKOVIĆ, <i>The status and function of art theory</i>	51
ΓΡΑΜ. ΑΛΑΤΖΟΓΛΟΥ-ΘΕΜΕΛΗ, <i>Αισθητική ή φιλοσοφία της τέχνης;</i>	51
G. ALATZOGLOU-THEMELI, <i>Aesthetics or philosophy of art?</i> [cf. abstract p. 369]	
VALENTINA HIBAR-SORČAN, <i>Actualité de l'esthétisation nietzschéenne de la vérité et du sens au seuil du 3ème millénaire</i>	61
ΘΕΟΠΗ ΠΑΡΙΣΑΚΗ, <i>'Η έννοια της τέχνης πρίν από τήν έποχή της φιλοσοφίας της τέχνης</i>	69
THEOPI PARISSAKI, <i>The concept of art before the end of the philosophy of art</i> [cf. abstract p. 370]	79
ERNEST ŽENKO, <i>Globalisation: totality revisited</i>	
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΟΖΩΝΗΣ, <i>Έρμηνευτική Προσέγγιση της διαφορότητας στήν «τέχνη»</i>	87
GEORGE BOZONIS, <i>Approche interprétative de la notion de la différence en art</i> [cf. résumé p. 372]	
TAOUFIK CHÉRIF, <i>Communication et altérité en esthétique arabo-islamique</i>	103
FRANÇOISE COBLENCE, <i>La plastique: Une rencontre entre l'esthétique et la psychanalyse</i>	111

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΤΤΙΧΗΣ, <i>Oι άρχαιοελληνικές αισθητικές άξιες στόν 21ο αιώνα</i>	117
PANAYIOTIS PATTICHIS, <i>Ancient Greek aesthetic values in the 21st century</i> [cf. abstract p. 374]	
JELENA BOGDANOVIC, <i>The apophatic appearance of Royal mausolea of the Nemanjić Dynasty</i>	127
ESIN BOYACIOĞLU, <i>Aesthetics of Technology and power</i>	141
RUTH LORAND, <i>Beauty, a neglected concept</i>	157
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΕΣΙΖΟΓΛΟΥ, <i>Γαληνός: τό τῆς φύσεως κάλλος καὶ τό τῆς τέχνης κάλλος</i>	167
ALEXANDER KESSISSOGLOU, <i>Galen: the beauty of nature and the beauty of art</i> [cf. abstract p. 376]	
FRANCI ZORE, <i>The Platonic vision of the aesthetic world and the aesthetization of the world nowadays</i>	179
GIORA HON, <i>Proportions and Identity: the Aesthetic Aspects of Symmetry</i>	187
VASSILIS VITSAXIS, <i>Poetry and philosophy: fellow travellers through the centuries</i>	199
VALENTIN KALAN, <i>On the Contemporary Significance of Aristotle's Aesthetics of Music</i>	209
ΑΜΑΝΤΑ-ΑΛΙΚΗ ΜΑΡΑΒΕΛΙΑ, <i>Μονοκέρωτες καὶ ἄλλα σπάνια ὄντα: Μία φωτοκεντρική προσέγγιση τοῦ μετανεωτερικοῦ στήν ποίηση</i>	225
AMANDA-Alice MARAVELIA, <i>Unicorns and other rare creatures: a luminescent approach towards postmodernity in lyrics</i> [cf. abstract p. 381]	
ΜΑΡΙΑ ΠΑΤΤΙΧΗ, <i>Η άρχαια ελληνική τραγωδία ως αισθητικό φανέρωμα καὶ ως φορέας ἀνθρωπιστικῶν ἀξιῶν διαμέσου τῶν αἰώνων</i>	247
MARIA PATTICHI, <i>Ancient Greek tragedy as an aesthetic manifestation and bearer of humanistic values through the ages</i> [cf. abstract p. 381]	
TERESA AIZPÚN & MARTA GONZÁLEZ, <i>Tout a commencé en Crimée : Iphigénie de Joseph Beuys</i>	263
ASJA NINA KOVACEV, <i>Roots and characteristics of theatrical performance</i>	275
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΦΑΝΗΣ, <i>Ζητήματα αισθητικῆς τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου στήν ἀρχή τῆς τρίτης χιλιετίας</i>	285
GEORGE PEFANIS, <i>Aesthetic issues in Greek theatre at the beginning of the third millennium</i> [cf. abstract p. 383]	

GABRIELLE BERSA, <i>L'art dans l'ère de la technique et la technique artistique. Pour une tentative d'orientation</i>	297
LEV KREFT, <i>Art and the Nation</i>	315
GUILIANO COMPAGNO, <i>Introduzione a un'estetica della democrazia</i> ..	327
CONSTANTINOS V. PROIMOS, <i>Hospitalitas and φιλοξενία. Considerations on Heidegger, the Latins, the Greeks and the history of architecture</i>	335
CAROLE TALON-HUGON, <i>Désesthétisation de l'art et artialisation du monde</i>	351
Περιλήψεις/Abstracts/Résumés	365
Οι συγραφεῖς	389
The authors/les auteurs	403
Παράρτημα/appendix/annexe	415
Addresses of authors/adresses des auteurs	417
Διευθύνσεις Έλλήνων συγγραφέων	431
Index of names/index des noms	439
Εύρετήριο όνομάτων Έλλήνων συγγραφέων	440